

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Реабілітаційні технології»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 ЄКТС                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | За розкладом занять.<br>Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання.<br>м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ 2 поверх.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Викладач(-і)</b>                                     | Юшковська Ольга Геннадіївна - завідувачка кафедри, д.м.н., професор.<br>Плакід Олександр Леонідович - професор, д.м.н.<br>Філоненко Олена В'ячеславівна – доцент, к.м.н.<br>Кіціс Анна Геннадіївна - асистент кафедри<br>Семененко Олег Валерійович - асистент кафедри<br>Шахназарян Камо Едуардович - асистент кафедри                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552<br>Коростильова Ганна Юріївна, методист кафедри 0674881405<br>Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30<br>E-mail: <a href="mailto:sportmed@onmedu.edu.ua">sportmed@onmedu.edu.ua</a><br>Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи<br>Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи.<br>Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо. |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно). Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* – рухова активність людини, контроль за оздоровчим ефектом занять, технології проведення рекреаційно-оздоровчих занять з можливістю використання сучасних реабілітаційних пристроїв.

*Мета дисципліни:* надання здобувачам сучасних теоретичних знань з відновлення активної життєдіяльності людини за наявності захворювань різноманітних систем, що використовується при порушеннях трудової, соціальної активності, здатності догляду за собою. Навчити здобувачів володіти фізичними терапевтичними і фізіотерапевтичними методами відновлення та формування практичних знань у системі комплексної реабілітації при різних захворюваннях.

*Завдання навчальної дисципліни:*

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

- Здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність.
- Аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
- Проводити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця.
- Збирати анамнез, виконувати реабілітаційне обстеження, тестування, огляд та документувати їх результати.
- Аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію.
- Забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- Проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
- Ефективно реалізовувати програму фізичної реабілітації.
- Володіти вмінням використовувати засоби та методи реабілітаційного впливу при різних захворювань.
- Безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення реабілітаційних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування.

*Очікувані результати:*

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

*Знати:*

1. Загальні основи реабілітації хворих.
2. Механізм дії і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ, лікувального масажу, природних факторів та інших методів фізичної реабілітації з лікувальною і профілактичною метою при різних захворюваннях.
3. Показання та протипоказання до використання методів фізичної терапії при різних захворюваннях.
4. Рухові режими в різні періоди реабілітації.
5. Засоби, форми, окремі методики ЛФК, масажу при різних захворюваннях.
6. Різні види реабілітаційних методів, їх послідовність, принципи дії фізичної реабілітації.
7. Етіологію різних захворювань, патогенез у осіб різних вікових груп.
8. Структуру та принципи МКФ.
9. Методи обстеження при різних захворюваннях.
10. Принципи підбору методів впливу фізичної терапії, основні допоміжні засоби та інвентар, апарати, що використовуються при проведенні фізичної терапії, підбір технічних засобів та засобів пересування.
11. Особливості проведення занять з фізичної терапії при різних захворюваннях.

*Вміти:*

1. Провести загальне та спеціальне обстеження хворих.
2. Оцінити можливості пацієнта перед проведенням обстеження.
3. Скласти програму фізичної терапії при різних захворюваннях та визначити очікуваний результат впливу з використанням спеціальних прийомів, засобів та методів.
4. Правильно підібрати необхідні шкали, опитувальники, методи спостереження для оцінки обмежень пацієнта з різними захворюваннями.
5. Розробити і виконати комплекс фізичних вправ лікувальної гімнастики, масажу. Оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

6. Навчити правильно планувати режим праці та відпочинку, допомагати пацієнтам індивідуально виконувати та опанувати нові рухи, адаптувати до життя.

7. Мотивувати та заохочувати пацієнтів до занять.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Форми і методи навчання:*

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

*Методи навчання:*

*Практичні заняття:* бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

*Самостійна робота:* передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

*Зміст навчальної дисципліни*

Тема 1. Вступ в інноваційні технології. Знайомство з технологіями, інноваціями. Аналіз поняттєвого апарату.

Тема 2. Динамічна пропріоцептивна корекція. Засоби впливу на корекцію рухових порушень (лікувальні навантажувальні та нейро-ортопедичні костюми, лікувальні та адаптивні реабілітаційні технології). Показання та протипоказання до застосування методів динамічної пропріоцептивна корекції.

Тема 3. Відеоігри у фізичній терапії. Відповідальність відеоігор відповідно до нозологій. Роль відеоігор у мотивації пацієнтів до проходження фізичної реабілітації. Вимоги відеоігор до пацієнтів, їх вартість у домашніх умовах.

Тема 4. Робототехніка та роботехнічні екзоскелети. Застосування у фізичній реабілітації від повнофункціональних екзоскелетів до портативних роботизованих костюмів. Принципи їх роботи. Провідні виробники у світі.

Тема 5. Апаратна кінезотерапія. Поняття CPM - терапії (Continuous Passive Motion). Принцип CPM – терапії. Мета і завдання CPM – терапії. Види та режими роботи тренажерів для постійної пасивної розробки суглобів нижньої та верхньої кінцівки: Prima Advance – для розробки колінного суглоба; Kinetec Centura Shoulder CPM Machine– для розробки плечового суглоба; Kinetec Centura C.E.M Elbow CPM Machine – для розробки ліктьового суглоба; Kinetec Maestra Hand & Wrist CPM Machine - для розробки променево-зап'ясткового суглоба, суглобів кисті та пальців рук; Kinetec Brevia Ankle CPM Machine - для розробки гомілковостопного суглоба. Методики застосування апаратної кінезотерапії. Лікувальне і адаптивне реабілітаційне обладнання, області застосування. Лікувальні реабілітаційні технології: система Vector Gait - вертикалізатор; антигравітаційна бігова доріжка Anti- Gravity Treadmill; апарат Stabilograph – система для тренування порушеної функції рівноваги; система Re-Step, що дозволяє імітувати ходьбу по нерівній поверхні; Smart реабілітаційні технології: апарат для ходьби Екзоскелет Ревок; апарат Ness L300 для електростимуляції обвислої стопи; апарат Ness H200 для електростимуляції обвислої кисті; Head голови, очей.

Тема 6. Метод кондуктивної терапії. Поняття і суть методу кондуктивної терапії. Цілі, завдання, показання та протипоказання до використання даної реабілітаційної технології. Матеріально-технічне забезпечення. Кондуктивна терапія і її документація. Нейропсихологічне дослідження пацієнта. Індивідуальна програма реабілітації пацієнта по кондуктивної терапії. Алгоритм співпраці пацієнта (виховання) і кондуктора (педагога, інструктора ЛФК, з праці, соціального працівника, вихователя, психолога). Карти кондуктивної терапії. Методика нейропсихологічного, кондуктивного обстеження пацієнта і складання індивідуальної реабілітаційної програми. Дидактичний матеріал кондуктивної

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

терапії. Пропріоцептивна гімнастика в методі кондуктивної терапії. Програмний зміст сюжетно-рольового тренінгу. Методика занять методом кондуктивної терапії. Практичне заняття методом кондуктивної терапії (зразок).

Тема 7. Кінезотерапія в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Поняття кінезотерапії, як способу медико-кондуктивної реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Метод PNF (пропріоцептивне нервово-м'язове торування) по Г. Кабат. Метод Брунстрема. Показання і протипоказання до використання кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих. Матеріально-технічне забезпечення. Механізм впливу кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації. Основні патогенетичні стадії рухового контролю: мобільність, стабільність, контрольована мобільність і спритність. Методи дослідження для диференційованого вибору зразків та моделей руху. Техніка кінезотерапії (на основі методології PNF). Ефективність використання даної технології.

Тема 8. Бобат-терапія (нейродинамічна реабілітація). Поняття Бобат-терапії. Мета методики. Області застосування Бобат-терапії. Концепція даної методики. Принципи Бобат-терапії. Протипоказання методу. Методичні особливості занять по методу Бобат. Прийоми Бобат-терапії: сенсорна стимуляція, інгібіція і фацілітація. Тактика навчання дитини з ДЦП різним руховим умінням. Умови рухової активності при Бобат-терапії. Орієнтовна схема методики Бобат.

***Перелік рекомендованої літератури:***

***Основна:***

1. Богдановська Н.В., Кальонова І.В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії: підручник для здобувачів чотуєню вищої освіти магістра спеціальності «Фізична реабілітація, Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – 286 с.
2. Бойчук Т., Голубєва М., Левандовський О. Методичні принципи оцінювання результатів виробничої практики в системі підготовки фахівців фізичної реабілітації. Молода спортивна наука України. 28. Т.4. – С.18-22.
3. Лизак В.М. Фізична реабілітація: Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / В.М.Мухін. – Київ: Олімпійська література. – 2018. – 422 с.
4. Мазепа М.А. Сучасна парадигма ерготерапії / М.Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2017. – Вип.25/26. – С.174-180.
5. Мурза В.П. Психофізична реабілітація. Підручник / В.П.Мурза. – Київ: «Олан». – 2017. – 608 с.
6. Самойленко В.Б., Яковенко Н.П., Петряшев І.О. та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. Київ.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018 – 464 с.
7. Попадюха Ю. А. Сучасні комплекси, системи та пристрої реабілітаційних технологій : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 656 с.
8. Яримбаш К. С., Дорофєєва О. Є., Афанасьєва О. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами : підручник. Дніпро : Журфонд, 2020. 215 с.

***Додаткова:***

1. Козьолкін О.А., Сікорська М.В., Візір І.В. Фізична терапія в реабілітації пацієнтів з захворюваннями нервової системи: навч.посібник // Козьолкін О.А., Сікорська М.В., Візір І.В. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020 – 178 с.
2. Козьолкін О.А. Хвороба Паркінсона: сучасні аспекти діагностики та лікування: навч.посіб. / О.А.Козьолкін, А.В.Ревенько, С.О.Мєдведкова – 2-ге вид.допрац. та доп. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017 – 158 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

3. Козьолкін О.А., С.О.Медведкова, А.В.Ревенько. Реабілітація хворих з вибраними неврологічними синдромами: навч.посіб.: / О.А.Козьолкін, С.О.Медведкова, А.В.Ревенько – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021 – 138 с.

4. Козьолкін О.А., С.О.Медведкова, А.В.Ревенько. Реабілітація хворих на мозковий інсульт: навч.посіб.: / О.А.Козьолкін, С.О.Медведкова, А.В.Ревенько – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021 – 168 с.

5. Кущенко О.О. Вплив ерготерапії на рівень самообслуговування дітей з церебральним паралічем. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2018. – 3(65):35-41.

6. Медіко-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії (Нормальна анатомія, Нормальна фізіологія): навч.посібник / Мирослава Гриньків, Тетяна Кучеріб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика – Львів: ЛДУФК, 2019. – 146 с.

**ОЦІНЮВАННЯ**

*Форми і методи поточного контролю:* усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

***Критерії поточного оцінювання на практичному занятті***

| <b>Оцінка</b>   | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно<br>«5» | Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей.<br>Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.<br>Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення. |
| Добре<br>«4»    | Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття.<br>Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.<br>Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.                                |

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Задовільно<br>«3»   | Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.<br>Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.<br>Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання. |
| Незадовільно<br>«2» | Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.<br>Тестування не виконано.<br>Ситуаційне завдання не виконано.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

*Форми і методи підсумкового контролю: залік.*

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

### **САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

### **ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини**  
**та фізичного виховання**

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

*Політика щодо відвідування та запізень:*

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.